

MARIJA I II VATIKANSKI KONCIL

U katoličkoj crkvi osjećamo ljubav srca velike Majke. Znamo da imamo Majku. Sretni smo.

To je ona Velika Žena, koju je sam Bog obećao našim praroditeljima Adamu i Evi. To je ona Sveta Djevica, koju je navijestio prorok Izaija: — Evo će Djevica začeti i roditi Sina i dat će mu ime Emanuel (Izaija 7, 14). To je ponizna nazaretska Djevica, kojoj anđeo s neba donosi sretnu vijest: — Zdravo, Ti si milosti puna, evo došlo je vrijeme, začeti ćeš i roditi Sina i dat ćeš mu ime Isus (Luka 1, 31.). To je ona Velika Žena, koja je na Kalvariji stajala pod križem i žrtvovala svoga Sina za spasenje svijeta. Tu je postala Majka cijeloga svijeta: — Ženo, evo Ti sina (Ivan 19, 26).

To je Ona Velika Majka koja je s apostolima u molitvi čekala dolazak Duha Svetoga i s njima započela život Crkve, koja će kroz vjekove voditi ljude putem spasenja, putem istine, mira i pravde.

To je ona Sveta Bogorodica, kojoj je na saboru u Efezu 431. godine data prava čast i dostojanstvo. Protiv Nestorija, koji je naučavao da je Marija Kristorodica, Čovjekorodica a ne Bogorodica. Na usta biskupa progovorila je vjera Crkve, da je Ona doista Bogorodica. Sakupljeni je narod čekao svršetak biskupskih vijećanja. I kasno u noći biskupi su proglasili istinu o Mariji Bogorodici. Narod je klicao od veselja i pratio biskupe sa bakljama do njihovih stanova. Papa Pijo XI g. 1931. na spomen 1500. god. toga slavnoga efeškoga sabora uveo je u Crkvu novi Marijin blagdan: Materinstvo bl. Djevice Marije.

Na svim crkvenim saborima kroz stoljeća Mariji je dato dostojno mjesto i pravo štovanje. Tako i na ovom II vatikanskom. Da vidimo.

Papa Ivan XXIII saziva sabor u Rimu za 11. listopada 1962. Upravo na blagdan Materinstva bl. Djevice Marije. Prije toga polazi Gospi u Loreto, gdje rad sabora postavlja pod Marijinu zaštitu.

— Vi znate, sveta Gospođo, — molio je Papa — kad god nas je poslušnost poslala na najrazličitije dužnosti, da smo uvijek vas zamolili za pomoć. Tako Vas i sada zovemo, da uđete s koncilskim ocima u saborsku dvoranu, kao što su se nekoć oko Vas okupili apostoli uoči prvih Duhova. Neka po Vašem posredovanju, Majko Božja i Majko svih

ljudi, bude, da se mogne i za ovaj sabor reći, da ga je milost Božja u svemu pretjecala, pratila i do savršenstva dovela.

Na zaključnoj sjednici III zasjedanja koncila proglašuje papa Pavao VI Mariju Majkom Crkve govoreći: — U slavu Djevici a nama na utjehu proglašujemo Presvetu Mariju Majkom Crkve — to jest cijeloga Božjega naroda, kako vjernika tako i pastira, koji je svi zovu Preljubeznom Majkom, želimo, da pod tim slatkim imenom unaprijed Djevicu još više slavi i zaziva sav kršćanski narod. — Zatim je papa obećao, da će Fatimskoj Gospi poslati zlatnu ružu kao izraz vjernosti i ljubavi njegove i cijele Crkve.

Na svečanoj javnoj sjednici 18. studenoga 1965. papa je najavio, da će se u Rimu podignuti nova crkva i posvetiti Majci Crkve. Temeljni kamen blagoslovit će papa na završetku koncila. I doista 8. XII 1965. kod triumfalnog završetka koncila sveti otac služi svečanu svetu misu i pod svetom misom pričestio je šestero djece sa šest kontinenta. I tada je blagoslovio temeljni kamen nove crkve u čast Majci Crkve.

U samoj konstituciji o Crkvi posvećeno je puno pažnje Majci Crkve. Glava VIII nosi naslov: Blažena Djevica Marija Bogorodica u Misteriju Krista i Crkve.

U uvodu br. 52—54 ističe se, kako je predobri Bog htio ljude učiniti opet sretnima. Stoga — kad je došla punina vremena, poslao je svoga Sina rođena od žene — da primimo posinjenje (Gal. 4, 4). Krist je ustanovio Crkvu da nastavlja djelo spasenja i usrećenja čovjeka. Zato vjernici, živi članovi Crkve, živi članovi Mističnoga Krista, treba da štiju Djevicu Mariju. Da su Njoj zahvalni. Djevica Marija je primila Božansku Riječ u svoje srce i u svoje tijelo. Ona je tu Riječ obukla u tijelo satkano od njezine krvi i mesa. Marija ni časa nije bila pod vlasti đavla. Ona je preotkupljena po zaslugama Nevinoga Janjeta i postala je dostojna silnoga dostojanstva Bogorodice, Majke Sina Božjega, kćerke Oca i hram Duha Svetoga.

Drugi dio nosi naslov: Uloga bl. Djevice Marije u ekonomiji spasenja. To su brojevi 55—58.

U starom zavjetu raste ljepota Velike Žene, obećane u zemaljskom raju pa u riječima proroka Izaije i Miheje da nam zasja u ljepoti sunca na pragu Novoga Zavjeta: — Žena obučena u sunce, mjesec pod njezinim nogama a na glavi joj vijenac od dvanaest zvijezda (Otkr. 12, 1).

Nebeski je Otac u svojoj dobroti obdario svako razumno biće i slobodnom voljom. Eva je svoju slobodnu volju usmjerila na grijeh i neposlušnost, na izvor smrti. Marija sva urešena od prvoga časa svoga začeca sjajem svetosti, anđeo je pozdravlja — Ti si milosti puna — ipak je trebala pokazati svoju slobodu i da se slobodno odluči na uzvišenu službu Majke Isusove, Majke Crkve i Majke ljudskoga roda. Ona stavlja svoju slobodnu volju na izvršenje Božjih planova i odgovara: — Evo sam službenica Gospodnja. Stoga sveti Irenej opaža: — Marija slušajući postala je uzrok spasenja sebi i svemu ljudskom rodu. — Sveti oci zovu Mariju — Majkom živim — i češće tvrde: — smrt po Evi, život po Mariji.

To je sjedinjenje Majke i Sina bilo trajno. Ona ne ostavlja Sina a Sin ne zaboravlja svoje Majke. Ona bježi s Njime u Egipat pred okrutnim Herodom. Ona ga žalosna traži. Sretna, kad ga je našla u hramu. Brine se za hranu i odijelo. Slijedi ga do vrha Kalvarije. Stajala je pod križem. Sa svojim je Sinom mnogo trpjela i s materinskim se srcem pridružila njegovoj Žrtvi pristajući na žrtvovanje Žrtve od nje rođene.

Isus je nježno ljubio svoju Majku. — I bio im je poslušan — govori nam sveti Luka (2, 51). Svoje prvo čudo čini na zagovor svoje Majke na svadbi u Kani. Za nju se na križu pobrinuo i predao ljubljenoim apostolu Ivanu: — Sinko, evo Ti Majke (Ivan 19, 27).

Marija je bila sjedinjena sa Isusom u poniženju i trpljenju. Stoga je Isus htio da bude uzvišena i u slavi. — Ispunivši tok zemaljskoga života dušom i tijelom bila je uznesena u nebesku slavu i od Gospodina bila uzvišena kao kraljica svih stvari, da bude u potpunijem skladu sa svojim sinom, Gospodarom gospodara i pobjednikom grijeha i smrti (Otkr. 19, 16).

III. Blažena Djevica i Crkva. Jedan je samo posrednik između Boga i ljudi. To je — Čovjek Isus Krist, koji je dao sebe za otkup za sve (I Tim. 2, 5), govori sveti Pavao. Ništa se ne umanjuje posredništvo Isusovo, ako Mariju štujemo kao Posrednicu. Ona je nama postala Majka u redu milosti, jer je Krista začela, rodila, hranila, u hramu ga prikazala, sa Isusom trpjela. Ta njezina majčinska briga uvijek je žarka i živa i nikada ne prestaje. Ona vodi svojom majčinskom rukom svoju djecu Isusu Spasitelju.

Po svojem božanskom materinstvu Marija je usko povezana s Crkvom, koja je Mistično Kristovo Tijelo. Mi smo živi udovi toga Mističnoga Kristova Tijela a Krist je Glava, kako nam tumači sveti Pavao.

I Crkva postaje Majkom, jer propovijedanjem i krštenjem rađa na novi i besmrtni život djecu. začetu po Duhu Svetom i rođenu od Boga.

IV. Štovanje bl. Djevice Marije u Crkvi. Crkva štuje Mariju posebnim štovanjem, jer je po Božjoj milosti uzvišena poslije Isusa nad sve anđele i ljude i jer je imala dio u Kristovim misterijima. To je štovanje naglo poraslo iza efeškoga sabora 431. godine. Nije to štovanje jednako onom, koje iskazujemo Kristu ili Presvetom Trojstvu. To je štovanje posebno, koje samo dajemo Majci Isusovoj. I to štovanje i danas u Crkvi sve više raste, jer je Marija Zvijezda mora u životu Crkve i životu pojedinaca. Marija je znak stalne nade i utjehe putujućem Božjem narodu.

Donio sam kratku parafrazu teksta o Mariji, Majci Crkve, kako ga čitamo u Konstituciji o Crkvi. Doista je to tekst najvažniji o Nebeskoj Majci. — On je — veli Pavao VI — neisporedivi himan u čast Mariji. To je doista prvi put da ekumenski koncil daje tako opširnu sintezu o položaju, koji zauzima Marija u Misteriju Krista i Crkve.

Ali ima i u drugim dokumentima tekstova, koji govore o Majci Božjoj i označuju njezinu vrijednost za naš život. To su:

1. **Marija i svećenici.** (Iz dekreta o službi i životu svećenika, čl. 18). — U svijetlu vjere, prožete čitanjem Biblije, oni — svećenici — mogu sigurno naći znakove Božje i pozive njezine milosti preko različitih događaja iz njezina života. Oni tako sve više stižu spoznaju o uzvišenosti misije kojoj su se posvetili po Duhu Svetom. U ovoj spoznaji svećenici imaju divan uzor u svetoj Djevici — nadahnuta Duhom Svetim, ona se potpuno predala službi otkupljenja ljudskog roda — Majka Velikoga i Vječnoga Svećenika, Kraljica apostola, pomoćnica u njihovoj službi, ima pravo na sinovsko poštovanje svećenika, na njihovo čašćenje i ljubav.

2. **Marija i sjemeništarci** (Iz dekreta o formaciji svećenika čl. 8). Oni (sjemeništarci) će ljubiti i poštivati sa sinovskom odanošću Blaženu Djevicu Mariju, koju je Isus na križu predao svojem učeniku.

3. Marija i redovnici. (Iz konst. o Crkvi br. 46). Redovnike potiču da ustraju u žaru djelotvorne ljubavi i oni postaju da pokažu svijetu ljepotu zavjeta djevičanstva i siromaštva koje je Krist Gospodin htio uzeti na Sebe i prigrlila Djevica, njegova Majka.

4. Marija i misije. (Iz dekreta o djelovanju misionara čl. 41 i 42). Upravo o Duhovima su započela — Djela apostolska — isto kao kad je Duh Sveti sašao nad Djevicu Mariju i ona je začela Isusa. — Znajući da je to Bog, koji čini da dođe na zemlju njegovo kraljevstvo, oni (članovi koncila) prinose svoje molitve sa svim kršćanima da pomoću Djevice, Kraljice apostola, dođu svi narodi što prije do spoznaje istine i da slava Božja, koja odsjeva na Kristovu licu, počinje sjati na svima po Duhu Svetomu.

5. Marija i lajci. (Iz dekreta o lajičkom apostolatu čl. 4.). Blažena Djevica Marija je najljepši primjer ovoga duhovnog i apostolskog života. Dok je ona provodila ovdje na zemlji život sličan našem, ispunjen brigama i obiteljskim teškoćama, Marija je uvijek bila usko povezana sa svojim Sinom i sudjelovala u radu Spasitelja na poseban način. Danas s neba — njezina majčinska ljubav gori od brige za braću njezinoga Sina, koji rade pritisnuti tjeskobama i opasnostima na teškom putu dok ne stignu u sretnu domovinu. Svi moraju imati prema Njoj istinsku pobožnost i povjeriti svoj apostolski rad njezinoj majčinskoj skrbi.

6. Marija i odijeljena braća. (Iz dekreta o ekumenizmu) U svojim razmatranjima o istočnim kršćanskim crkvama (to su crkve odijeljene od Rima) koncil najprije ističe ono što nas ujedinjuje. On posebno govori: — Mora se poštivati činjenica u punoj vrijednosti da su temeljne istine kršćanske vjere o Presvetom Trojstvu, o Riječi Božjoj, koja je uzela Tijelo od Djevice Marije, definirane na sveopćim koncilima, koji su održani na Istoku. (br 14).

U pogledu duhovne i liturgijske tradicije istočne crkve koncil kaže: — U liturgijskom kultu istočna je crkva veličala divnim himnima Mariju — Vječnu Djevicu, koju je opći koncil najsvečanije proglasio Presvetom Majkom Božjom a Krist priznat istinitim i pravim Sinom Božjim i Sinom Čovječjim prema Pismima (br. 15).

7. Marija i Židovi. (Deklaracija o odnosima Crkve prema nekršćanskim religijama).

Razmišljajući misterij Crkve koncil se sjeća veze, koja duhovno povezuje narod Novoga Zavjeta (kršćane) sa potomstvom Abrahama (to su Židovi, Arapi i svi Muslimani). Crkva ima uvijek pred očima riječi apostola Pavla — o njegovu narodu — od kojega je rođen po Tijelu Krist — Sin Djevice Marije (Rim, 9, 4).

8. Marija i Muslimani (Deklaracija o nekršćanskim relig. br. 3)

Crkva gleda s poštovanjem Muslimane, koji se klanjaju Jednom Bogu. Oni traže potpuno predanje volji Božjoj. Premda ne priznaju Isusa kao Boga, oni ga štuju kao proroka. Oni štuju njegovu Majku Djevicu Mariju i dapače katkada je zazivaju sa pobožnošću.

Svi koncilski tekstovi svojim ciljem i sadržajem hoće da potaknu našu pobožnost prema Presvetoj Djevici, za koju znamo, da je Ona u isto vrijeme najbliža Bogu i najbliža ljudima.

Sveti Otac Pavao VI često naglasuje u svojim alokucijama hodočasnici: Koncil je završen. Bio je veličanstven, zadivio je ičtav svijet. Ali sada dolazi najvažnije. To je provedba njegovih dalekosežnih odluka. Svećenici su prvi zvani i odgovorni da koncil donese u Božjem narodu duhovni preporod, — da Krista unese u ičtav privatni i javni život. To će postići uz pomoć Marije, Majke Crkve.

Dr NIKOLA SERTIĆ

PSALAM 97 (98)

Ovaj psalam u MT nema naslova, dok prevod LXX stavlja kao naslov: »Pjesma uz glazbala. Davidova.« Već smo iznijeli u vodu psalma 96 (97), u kojem se smislu ima shvatiti ova povijesna bilješka da je psalam Davidov.

Vrlo je sličan 95 (96) Psalmu, i nije lako ustanoviti da li se radi o istom ili o različitom Psalmu. Spjevan je istom povijesnom prigodom i istim ciljem, sadrži skoro iste misli, raspoređene istim redom izražene često skoro istim riječima.

Sudeći apriorno, možemo reći da je, valjda, isti psalam tokom vremena poprimio dva različita oblika. Mogao je i neki drugi nadahnuti pjesnik izraziti iste misli sličnim načinom. No nama se čini najvjerojatnijim da se ne radi o